

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofdredactie: H. Schmitz S. J., Ignatius College Valkenburg (L.) Telef. 35. **Mederedacteuren:** Jos. Cremers, Hertogsingel 10 Maastricht, Telef. 208; G. H. Waage, Prof. Roerschstr. 4 Maastricht; R. Geurts, Echt. **Penningmeester:** J. Pagnier, Alex. Battalaan 71 Maastricht, Tel. 483. Postgiro No. 125366 Maastricht. **Drukkerij v.h. Cl. Goffin**, Nieuwstraat 9, Maastricht. Telef. 45.

Verschijnt **Vrijdags** voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan alle Leden van het **Natuurhistorisch Genootschap in Limburg** gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contrib. der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

Alle correspondentie, het Genootschap betreffende, moet gericht worden aan den Secretaris G. H. WAAGE, Prof. Roerschstraat 4, Maastricht.

INHOUD: Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 1 Mei 1929. — Algemeene Vergadering, op 2e Pinksterdag, 20 Mei 1929. — Mededeelingen van den Bibliothecaris. — Rectificatie. — Nieuwe leden. — Verslag der Maandelijksche Vergadering op Woensdag 3 April i.l. — **Jos. Cremers.** Beredeneerde voorloopige lijst der in Limburg in 't wild voorkomende Zoogdieren. — **G. H. Waage.** Geslachtsbepaling in 't Dierenrijk. — **P. v. Boxtel.** Doelmatig broedsysteem van de Indische Klecho. — **G. H. Waage.** Boekbespreking.

Maandelijksche Vergadering
op WOENSDAG 1 MEI 1929
in het Natuurhistorisch Museum,
precies om 6 uur.

Algemeene Vergadering

op 2e Pinksterdag — 20 Mei 1929
in hôtél Cuypers te Houthem
te half elf.

AGENDA.

1. Opening.
2. Verslag van den secretaris.
3. Verslag van den penningmeester.
4. Verslag van den bibliothecaris.
5. Verkiezing van 3 bestuursleden. De heeren Beckers, Blankevoort en Cremers, die volgens reglement aftreden, hebben zich bereid verklaard een herbenoeming te aanvaarden.
6. Rondvraag.
7. Sluiting.

Aan deze vergadering is een **botanische excursie** naar Valkenburg verbonden. Vertrek uit Houthem te 2 uur.

Leiders: **J. Pagnier** en **G. H. Waage**.

Te Valkenburg wordt bezocht, de met me-

dewerking van den Hoofdinspecteur van het Rijksmijntoezicht en de Directie der Staatsmijnen, geheel **model gerestaureerde imitatie-steenkolenmijn**.

De eigenaar, ons medelid de heer **Caselli**, heeft **gratis entrée** aangeboden aan onze leden.

't Gezelschap zal rondgeleid worden door de heeren: **C. Blankevoort**, **Em. Caselli** en **Fr. v. Rummelen**.

In 't hôtél Cuypers zal gelegenheid zijn om deel te nemen aan een **eenvoudigen maaltijd**. Kosten hoogstens f 2.25.

De deelnemers moeten zich echter vóór 15 Mei opgeven bij den secretaris **Prof. Roerschstraat 4, Maastricht**.

Introductie toegestaan.

Het bestuur rekt op vele belangstellenden.

Voor het bestuur:

G. H. WAAGE, Secretaris.

MEDEDEELINGEN VAN DEN BIBLIOTHECARIS.

Bij mijn pogingen om het ruilverkeer uit te breiden, heb ik reeds ettelijke malen het verzoek gekregen al de publicaties van ons Genootschap te zenden in ruil voor een gelijk aantal vroegere uitgaven van een of ander buitenlandsch genootschap. Helaas kan ik wat sommige jaargangen van vóór 1923, en van de jaarboeken niet ten volle aan die aanvragen voldoen. Enkele leden stonden mij reeds oude nummers en jaarboeken af. Wie volgt dat goede voorbeeld, nu de schoonmaak aan den gang is? 't Komt de bibliotheek ten goede.

Mag ik enkele leden er nog eens aan herinneren, dat ze de boeken wel wat lang houden!

Zoo zijn: Een geologieboekje van Botke al van 1926, Pergens Bryozoa's van Februari 1928 uit.

Rectificatie.

blz. 26, 2e kolom, regel 12 van boven: voor Baren leze men van Baren.

blz. 26, 2e kolom, regel 15 van boven: voor Florschütz leze men van Baren.

blz. 26, 2e kolom, regel 22 van boven: voor Acede leze men Neede;

blz. 32, 1e kolom, regel 15 van boven: vervang men spermatozoiden door chromosomen.

NIEUWE LEDEN.

De Heeren: Dr. H. J. E. Endepols, leeraar Sted. Gym., St. Hubertuslaan 11, Maastricht; J. Prick, med. stud., 2e v. d. Helstraat 73, Amsterdam; P. W. Sluyterman van Loo, Vice-Consul de S. M. F. le Schah de Perse, Weteringschans 94, Amsterdam.

VERSLAG DER MAANDELIJSCHER VERGADERING VAN 3 APRIL L.L.

Aanwezig de heeren: Jos. Cremers, L. Grosier, J. Rijk, C. Blankevoort, J. Cremers, L. Leysen, E. Lückner, Aug. Kengen, H. Versterren, M. Mommers, P. Bouchoms, P. v. d. Linden, Ed. Nyst, J. Pagnier en G. Waage.

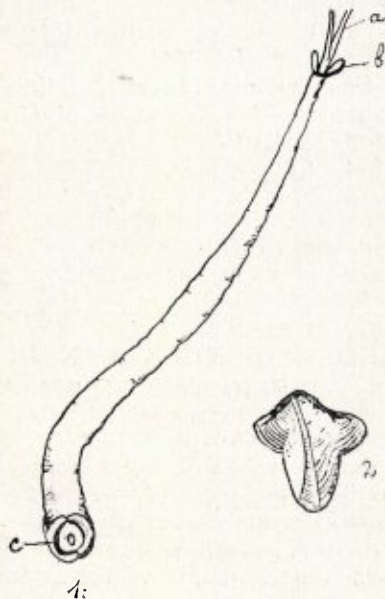

Fig. 1. Paalworm. a. siphon's.

b. klepjes, waar de gang mee afgesloten kan worden.

2. Schelp.

Fig. 2. Stuk hout met paalwormgangen.

De heer Waage vertoont een paalworm (*Teredo navalis*) Fig. 1; een stuk hout met paalwormgangen, Fig. 2, en een stuk fossiel hout geheel doorboord met kanalen van dit dier. Dit stuk is afkomstig uit den St. Pietersberg. Van

Teredo navalis

vertelt spr. het volgende. De naam paalworm wijst er op, dat men dit dier voor een soort worm houdt. Geen wonder ook, want in vorm lijkt 't zeer veel op een regenworm. Toch hoort de paalworm thuis in de hoofdafdeling der weekdieren en wel in de klasse der tweekleppigen. Een bewijs alweer, dat de systematische plaats van een dier niet altijd zoo maar naar 't uiterlijk kan worden bepaald. Ging men uitsluitend daar op af, dan hoorde een hazelworm, (een reptiel), een wormsalamander, (een amphibie), een houtworm, (een insectenlarve), de namen zeggen het al, zeker tot de wormen. We hebben bij den hazelworm, wormsalamander, aal, houtworm, duizendpoot, regenworm, paalworm, met een eigenaardig verschijnsel te doen. Al deze dieren leven boren, hetzij in den grond, in de modder of in hout en 't is interessant, hoe zij in verband met hun overeenkomstige levenswijze een gelijksoortigen lichaamsvorm bezitten. (Fig. 3, 4, 5, 6, 7 en 8). Gelijksoortige aanpassingen (parallele adaptaties) maken, dat systematisch heel verschillende dieren, een gelijke lichaamsgedaante krijgen. Men noemt dit verschijnsel convergentie. Een ander voorbeeld hiervan vormt de reeks: haai (visch), ichthyosaurus (fossiel reptiel), zeekoe (oorspronkelijk een hoefdier) en walvisch (oorspronkelijk een roofdier).

Maar laten we tot den paalworm terugkeeren.

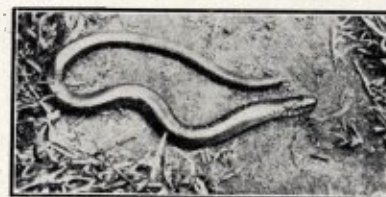

Fig. 3. Hazelworm.